

Sylabus prednášok z predmetu Rímske právo I.

doc. JUDr. Veronika Kleňová, PhD.

1.)

Úvod do rímskeho práva

- Význam výučby rímskeho práva
- Vývoj prameňov rímskeho práva
- Justiniánska kodifikácia (*Corpus iuris civilis*)
- Štruktúra systému rímskeho súkromného práva s dôrazom na vecné, záväzkové a dedičské právo
- Absolútne a relatívne subjektívne práva

2.)

Vlastnícke právo

- Pojem a obsah vlastníckeho práva
- Spoluvlastníctvo
- Dvojčlenenie vlastníckeho práva (civilné a prétorské)
- Ochrana vlastníckeho práva: *rei vindicatio*, *actio negatoria*, *actio Publiciana*
- Obmedzenia vlastníckeho práva vo verejnom, v súkromnom záujme
- Obmedzenia vlastníckeho práva založené súkromnoprávnym úkonom (zákaz scudzenia, *ne manumittatur*)

3.)

Derivatívne nadobudnutie vlastníckeho práva

- Predpoklady derivatívneho nadobudnutia vlastníckeho práva
- Oprávnený predchodca a *potestas alienandi*
- Scudzovací a zaväzovací úkon
- Abstraktný scudzovací úkon (*mancipatio*)
- Kauzálny scudzovací úkon (*traditio*) a *iusta causa traditionis*
- Suspenzívna a rezolutívna podmienka
- Podmienená *iusta causa* a kauzálny scudzovací úkon
- Surogáty tradície (*traditio brevi manu*, *constitutum possessorium*)

4.)

Vydržanie (*usucapio*)

- Predpoklady nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním
- Problém putatívneho titulu pri vydržaní
- Ochrana úzukupienta (*actio Publiciana*)
- Bonitárny vlastník a úzukupient
- Vecnoprávne pozície podľa stupňa ich právnej sily

5.)

Držba a detencia

- *Corpus* a *animus possidendi*
- Priama a nepriama držba
- Civilná držba a vlastná držba
- Detencia (*possessio naturalis*)
- Držba práva
- Originárne a derivatívne nadobudnutie držby
- Surogáty tradície (*traditio brevi manu*, *constitutum possessorium*)
- Dobrovoľná a nedobrovoľná strata držby

Sylabus prednášok z predmetu Rímske právo I.
doc. JUDr. Veronika Kleňová, PhD.

6.)

Prétorské interdikty a interdikttná ochrana držby

- Rozdiel medzi žalobnou a interdikttnou ochranou
- Prohibitórne, exhibitórne a reštitutórne interdikty
- Predpoklady ochrany držby a bezvadná držba (*possessio non vitiosa*)
- Ochrana držby (*interdictum uti possidetis*, *interdictum utrubi*, *interdictum unde vi*, *interdictum de vi armata*)

7.)

Originárne nadobudnutie vlastníckeho práva I.

- Nadobudnutie vlastníckeho práva k plodom
- Derelikcia a okupácia
- Spojenie (*accessio*)
- Postavenie stavby na cudzom pozemku a zádržné právo

8.)

Originárne nadobudnutie vlastníckeho práva II.

- Zmiešanie (*commixtio*)
- Osobitné spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva k peniazom: *commixtio* a *consumptio nummorum*
- Splynutie (*confusio*)
- Spracovanie (*specificatio*)

9.)

Pozemkové a osobné služobnosti

- Poľné a domové pozemkové služobnosti
- Osobné služobnosti (*ususfructus*, *usus*, *habitatio*)
- Ochrana služobností
- *Habitatio* verzus nájom
- *Ususfructus* verzus árenda
- Zriadenie služobnosti

10.)

Záložné právo

- Účel, funkcie a obsah
- Držobné (*pignus*) a bezdržobné (*hypotheca*) záložné právo
- Predpoklady vzniku záložného práva
- Vecnoprávna a záväzkovoprávna ochrana záložného veriteľa a záložcu
- Výkon záložného práva
- *Fiducia cum creditore contracta*– zabezpečovací prevod práva
- Generálna hypotéka
- Viacnásobný záloh veci

Sylabus prednášok z predmetu Rímske právo I.
doc. JUDr. Veronika Kleňová, PhD.

11.)

Dedičské právo – univerzálna sukcesia

- Univerzálna verzus singulárna sukcesia pre prípad smrti
- Povolanie k dedeniu (delácia) a prijatie dedičstva (adícia)
- Delačné dôvody
- *Hereditas iacens*
- Testamentárna dedičská postupnosť
- Obsah testamentu (*institutio heredis, substitutio vulgaris*, suspenzívna podmienka, príkaz)
- Neopomenuteľné dedičské práva
- Ochrana dedičského práva (*hereditatis petitio*)

12)

Dedičské právo – singulárna sukcesia

- Vindikačný legát
- Damnačný legát
- Nadobudnutie odkazu (*dies cedens a dies veniens*)
- Odkaz s príkazom (*legatum sub modo*)
- Fideikomis a univerzálny fideikomis
- *Lex Falcidia*
- Darovanie pre prípad smrti (*donatio mortis causa*)